

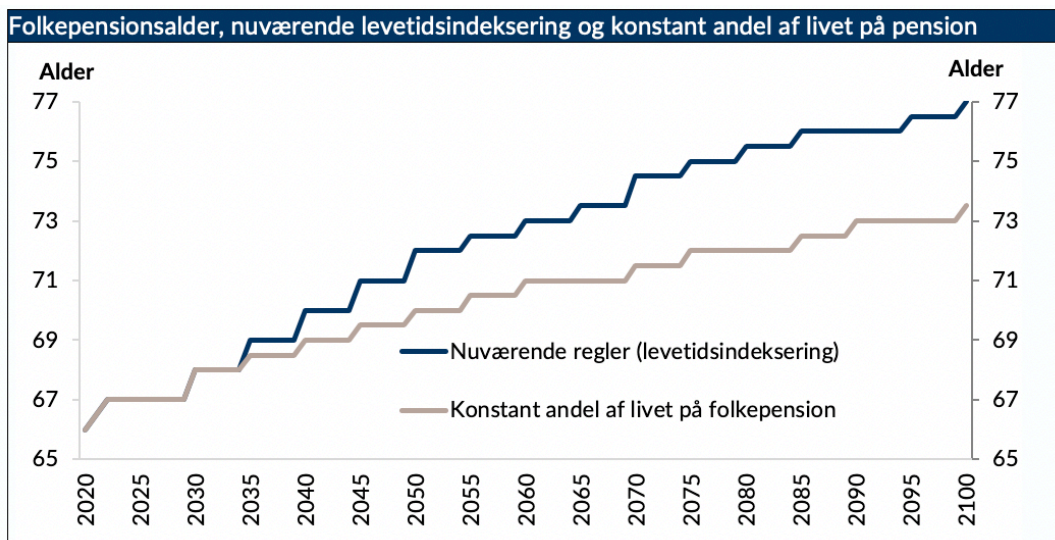
FORSLAG FRA EKS-VISMÆND OM KONSTANT ANDEL AF LIVET PÅ FOLKEPENSION KOSTER GODT 20 MIA. KR.

17-08-2020

AF CHEFØKONOM MADS LUNDBY HANSEN (2123 7952), CHEFKONSULENT CARL CHRISTIAN HEIBERG OG CHEFKONSULENT JØRGEN SLOTH | CEPOS |

De tidligere overvismænd Michael Svarer og Torben M. Andersen har i Berlingske anbefalet, at perioden på folkepension skal udgøre en konstant andel af livet. Med de nuværende regler stiles der efter, at antallet af år på folkepension skal være fast på 14,5 år og altså dermed en faldende andel af livet, hvis den gennemsnitlige levealder stiger. Dette notat gennemgår effekterne af forslaget på både pensionsalder, offentlige finanser, beskæftigelse og velstand.

- Med den nuværende levetidsindeksering af folkepensionsalderen, vil pensionsalderen vokse til 69 år i 2035 og til 70 år i 2040.
- Fastholdes en konstant andel af livet på folkepension efter 2030, vil pensionsalderen i 2035 være 68,5 år og i 2040 vil den være 69 år. Forslaget indebærer ikke et loft over pensionsalderen, tværtimod. Fx vil pensionsalderen være 71 år i 2060, hvis forventningerne til udviklingen i levealderen holder stik.
- Forslaget vil forværre den finanspolitiske holdbarhed med 1 pct. af BNP eller 22 mia. kr. ifølge Det Økonomiske Råd. Det svarer til Finansministeriets seneste opgørelse af holdbarheden.
- Dog kan holdbarheden være ændret. Bl.a. som følge af de store forventede underskud på de offentlige finanser i 2020 og 2021 på i alt 200 mia. kr. Dermed er der risiko for, at forslaget indebærer uholdbare offentlige finanser. I så fald skal der findes konkret finansiering.
- Allerede med de nuværende regler vil man overskride budgetlovens underskudsgrænse i en 20-årig periode fra ca. 2030-2050. Med forslaget om en konstant andel på pension vil denne udfor- dring kun blive forværret.

De tidligere overvismænd Michael Svarer og Torben M. Andersen har i Berlingske anbefalet en mildere stigning i pensionsalderen de kommende årtier. Forslaget går ud på, at perioden på folkepension skal udgøre en fast andel af livet. Med de nuværende regler stiles der efter at antallet af år på folkepension skal være fast på 14,5 år. Det indebærer at tiden på folkepension kommer til at udgøre en faldende andel af livet, hvis gennemsnitslevealderen som forventet vedbliver med at stige.

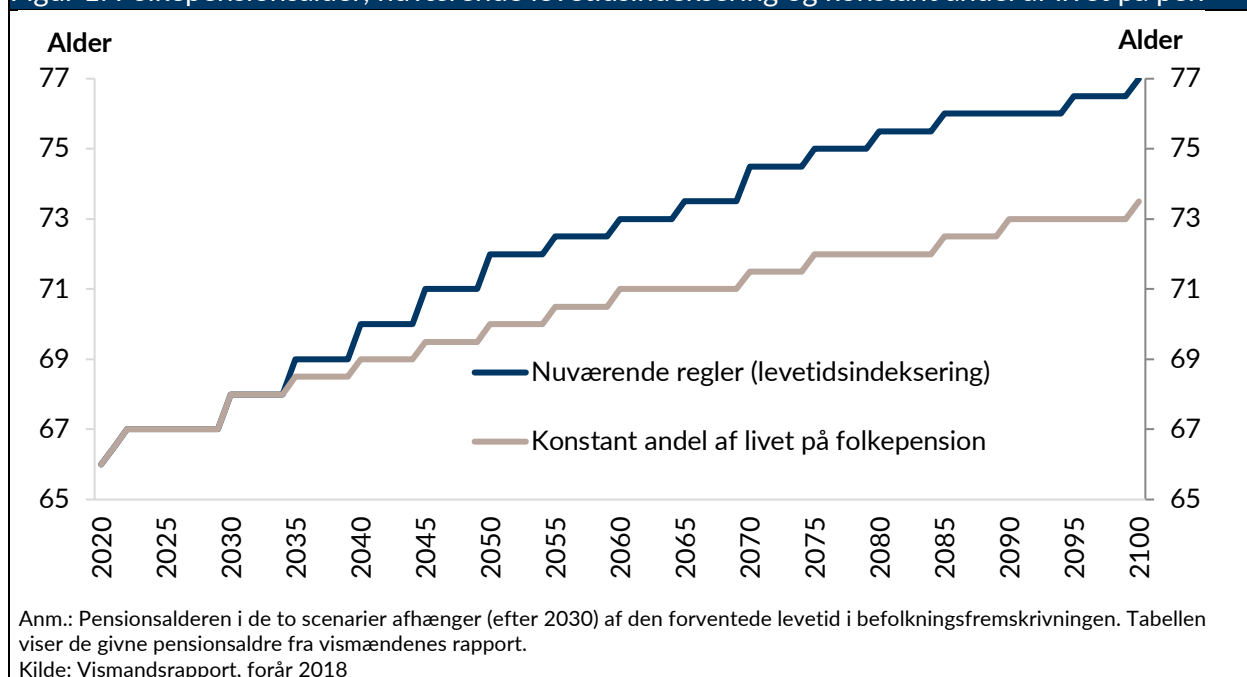
Dette notat gennemgår effekterne af forslaget på både pensionsalder, offentlige finanser, beskæftigelse og velstand.

EFFEKT PÅ FOLKEPENSIONSALDER

Med den nuværende levetidsindeksering af folkepensionsalderen, vil pensionsalderen vokse til 69 år i 2035 og til 70 år i 2040.

Fastholdes en konstant andel af livet på folkepension efter 2030, vil pensionsalderen i 2035 være 68,5 år og i 2040 vil den være 69 år, dvs. lavere end med de nuværende regler, men fortsat stigende. Eftersom levetiden forventes at blive ved med at vokse i de kommende årtier, betyder det også, at pensionsalderen fortsat vil vokse på den lange bane. Fx vil pensionsalderen være 71 år i 2060 med de tidligere overvismænds forslag og givet de forventningerne til udviklingen i levealderen. Dvs. forslaget indebærer ikke et loft over pensionsalderen, tværtimod. Se appendiks 1 for en tabel over folkepensionsalderen i de to scenarier.

Figur 1. Folkepensionsalder, nuværende levetidsindeksering og konstant andel af livet på pen-

EFFEKT PÅ OFFENTLIGE FINANSER

Forslaget om en konstant andel af livet på folkepension vil forværre den finanspolitiske holdbarhed med 1 pct. af BNP ifølge Det Økonomiske Råd¹. Det svarer præcist til Finansministeriets seneste opgørelse af holdbarheden fra oktober 2019.

Dog kan holdbarheden være ændret siden dengang. Fx vil de store forventede underskud på de offentlige finanser i 2020 og 2021 på i alt ca. 200 mia. kr.² isoleret set forværre holdbarheden med 2-3 mia. kr. Dermed er der risiko for, at forslaget indebærer uholdbare offentlige finanser. I så fald skal der findes konkret finansiering.

Dertil kommer, at selv en holdbar finanspolitik ikke nødvendigvis sikrer, at budgetlovens underskudsgrænse på 0,5 pct. af BNP overholdes. Allerede med den nuværende levetidsindeksering vil man overskride denne grænse i en 20-årig periode fra ca. 2030-2050. Og med forslaget om en konstant andel på pension, vil denne udfordring kun blive forværret.

Når forslaget lægger beslag på 1 pct. af BNP (godt 20 mia. kr.), indebærer det også, at man ikke kan bruge disse godt 20 mia. kr. på andre tiltag, som fx lavere skat eller øget offentligt forbrug. Fx kunne bundskatten varigt nedsættes med godt 2 point. Det ville øge levestandarden for alle danskere. Fx ville en LO-familie få en skattelettelse på ca. 12.000 kr.

EFFEKT PÅ VELSTAND OG BESKÆFTIGELSE

Eftersom pensionsalderen med forslaget reduceres ift. nuværende regler, indebærer det også, at forslaget vil reducere beskæftigelsen. 1 års lavere pensionsalder reducerer beskæftigelsen med ca. 30.000³. 1 person i beskæftigelse øger typisk BNP med ca. 0,75 mio. kr.⁴

Ud fra denne regneregul og prognoserne for udviklingen i befolkningens levealder vil forslaget reducere beskæftigelsen med 30.000 i 2040, mens velstanden vil blive reduceret med 23 mia. kr. I 2050 er pensionsalderen reduceret med 2 år som følge af forslaget, hvilket betyder at forslaget reducerer beskæftigelsen med 60.000 personer, mens BNP reduceres med 45 mia. kr., jf. tabel 1.

Tabel 1. Effekt på beskæftigelse og velstand af forslag om konstant andel af livet på pension

	2035	2040	2045	2050	2060	2070
Effekt på pensionsalder, antal år	-0,5	-1	-1,5	-2	-2	-3
Effekt på beskæftigelse, antal personer	-15.000	-30.000	-45.000	-60.000	-60.000	-90.000
Effekt på velstand, mia. kr.	-11	-23	-34	-45	-45	-68

Kilde: Vismændene, Finansministeriet og CEPOS-beregninger

¹ Kilde: Vismandsrapporten, forår 2018

² 160 mia. kr. i 2020 og 43 mia. kr. i 2021. Kilde: Økonomisk Redegørelse, maj 2020, Finansministeriet

³ Kilde: [Finansministeriets svar](#) på Finansudvalgets spørgsmål 264 af 22. marts 2018

⁴ Kilde: Helhedsplanen, DK2025

FINANSMINISTERIET REGNER IKKE MED AT ALLE FORTSÆTTER MED AT ARBEJDE OP I 70'ERNE

Det er blevet fremført, at det er urealistisk, at Finansministeriet indregner, at vi arbejder til langt op i 70'erne (med de nuværende beregninger af effekterne af højere pensionsalder som følge af levetidsindekseringen). Det er en forkert udlægning af beregningerne fra Finansministeriet. Det er lagt til grund i beregningerne, at en betydelig andel trækker sig tilbage før den formelle folkepensionsalder bl.a. på førtidspension, efterløn og selvpensionering, hvor man lever af egne midler.

APPENDIKS 1

Tabel A1.1. Pensionsalder ved alternative levetidsindekseringer		
	Nuværende regler (14,5 år på pension)	Vismænd (Konstant andel af livet på pension)
2020	66	66
2021	66½	66½
2022	67	67
2023	67	67
2024	67	67
2025	67	67
2030	68	68
2035	69	68½
2040	70	69
2045	71	69½
2050	72	70
2055	72½	70½
2060	73	71
2065	73½	71
2070	74½	71½
2075	75	72
2080	75½	72
2085	76	72½
2090	76	73
2095	76½	73
2100	77	73½

Anm.: Pensionsalderen i de to scenarier afhænger (efter 2030) af den forventede levetid i befolkningsfremskrivningen. Tabellen viser de givne pensionsaldrer fra vismændenes rapport.

Kilde: Vismandsrapport, forår 2018